

Amb la reobertura del Parlament de Catalunya, s'inicia una nova etapa de legalitat.

L' IDEAL

FRANQUEIG CONCERTAT

(Segona època) Any II - Núm. 78 Setmanari afiliat a l'Esquerra Republicana de Catalunya Preu 15 cèntims
LLEIDA: divendres 20 d'agost de 1937. Redacció i Administració: Blondel, 60. Telèfon 1221

TEMES D'ACTUALITAT

Si ens haguessin imitat

No es podrà dir, certament, que Esquerra Republicana de Catalunya, tocada d'exhibicionisme, hagi prodigat els seus actes públics. Llevat de l'acte de Belles Arts, i d'un altre al Price, el nostre Partit ha sabut sacrificar el seu propi interès a més altes conveniències. En totes les comarques lleidatanes, des que començà la guerra, no hem fet ni un sol acte. En contrast punyent hem vist, sobretot en els primers mesos, com no hi havia setmana en que els pobles i ciutats de Catalunya no rebessin la visita política dels apolítics i dels representants directes i «específics» de les forces obreres. Nosaltres, preocupats únicament per la guerra, per creure d'absoluta necessitat canalitzar totes les energies per a guanyar-la, teníem per evident que, fins que fos així, s'imposava una treva en tot afany prosselitista, car si els feixistes guanyaven, ni dels homes, ni dels partits, ni de les sindicals n'havia de quedar res.

Però no hem tingut imitadors. L'afany de fer-se una clientela política ha pesat més que cap altra consideració, i a conseqüència d'això, han plogut un seguit de fórmules màgiques, a gust de cada cleda, i hem presenciat la pugna d'uns i altres, la sembrada d'odis i rezels, la trista experiència de socialitzacions, col·lectivitacions, «apropiacions» i altres coses que han fet més mal que una pedregada, no sols de moment, per als interessos immediats, ans per demà que es vulgui fer qualsevol assaig verament revolucionari, car la gent dels pobles està escamada davant la paraula, tan desacreditada està per obra d'uns i altres.

Repetim-ho: ara no és hora de fer partit. És hora, sí, de sacrifici, d'abnegació, de donar-ho tot, de lluitar fins a la mort o la victòria; salvar-nos de la barbàrie feixista; creure en els alt sdestins del nostre poble i donar al món sen cer l'espectacle d'un poble que prefereix morir a viure en la indignitat, i que el nostre exemple servís de guia i de senyera a tots els altres de la terra que sofreixen o estan amenaçats del mateix perill que nosaltres.

Aqueixa posició nostra ha estat por-

tada a l'extrem de semblar que oblidéssim la nostra estructura de Partit democràtic que ha de viure sempre de cara a l'opinió. En complir-se un any de la revolta feixista, el 19 de juliol proppassat, l'Esquerra anava a fer un gran acte a cada circumscripció i un altre a la ciutat de Barcelona. Però no fou possible, perquè l'autoritat cregué oportú no autoritzar-ho, i ara aqueix criteri sembla haver-se confirmat.

Aqueixos actes, que l'Esquerra pensava fer, no eren en cap pla de competència, ans de germanor, perquè som tots germans en el dolor i en la responsabilitat. L'hora decisiva s'acosta i a tots els altres pobles d'Ibèria, lliures o sotmesos, cal donar-los la seguretat d'una Catalunya unida i forta, que en aqueixa hora hi posarà tota la seva ànima, per a que després, tots plegats, poguem crear un demà millor, aquella superior unitat espiritual que es fomenta en els súbils però ferm vincles del lliure consentiment, i, per què no dir-ho?, en aquella Federació de pobles que nosaltres vam defensar a les Corts Constituents, que d'haver estat acceptada, altra hauria estat la nostra sort, puix és evident que no hi hauria hagut manera d'organitzar la traïció militar com ara ha pogut fer-se.

Quan diferent no hauria estat la nostra sort si haguéssim tingut imitadors. No ha estat així, malauradament. La preocupació fonamental en nosaltres de guanyar la guerra, altres sectors també la tenien als llavis, però no la practicaven. En lloc de donar-ho tot per la guerra, vinga amagar armament. En lloc del respecte a la vida, l'espectacle dels tribunals populars dels primers mesos. En lloc d'escatar el poder legítim, fer-lo inoperant, com per exemple el «cantó» de Lleida, de Puigcerdà, de Tortosa, de Cervera i tants altres. En lloc de salvar la nostra economia, fer que el pagès, ple d'inseguretats i atropells, abandonés la terra en veure com els nous senyors revolucionaris s'apropriaven de les collites que no havien suat. El resultat ha estat el nostre descrèdit internacional, que ens asfixia, i que explica fantes coses que ens semblen estranyes; i la pura ficció d'aqueix front militar d'Aragó, durant deu

inacabables mesos. Podem dir amb dolor, però també amb orgull, que si el nostre desinterès partidista hagués fet escola, els minyons que fa deu mesos són a les portes de Saragossa, d'Osca i de Terol, ja haurien romput el front i la guerra oferiria un altre espectacle.

La revolució

Aqueixa posició, significava un desinterès per una sana política revolucionària? No, de cap manera. Nosaltres volem, en el règim de la propietat, del treball, de la producció, un canvi a fons. Però encara que no el volguéssim, la realitat l'imposaria per damunt de la voluntat dels que s'hi oposessin. Fou inútil tota resistència a la caiguda del poder feudal per a donar pas a la burgesia i a l'artesanat; és igualment fatal l'ascens al poder del treball i de la intel·ligència, amb exclusió de tota altra gerarquia. Ho hem dit repetidament, i en documents oficials: l'Esquerra acceptarà qualsevol reforma, per avançada que sembli, sempre que el poble en sa majoria la vulgui. L'Esquerra només? No sols ella, sinó tots els partits republicans, catalans i espanyols. Nicolau d'Olwer ha dit recentment que Acció Catalana no posa fites en el camí de l'ascens social, però coincideix amb nosaltres en una sola cosa: que el canvi ha de fer-se pels camins i les normes democràtiques.

Quan els dits revolucionaris, d'una o altra tendència, proclamen la dictadura del proletariat, no fan més que justificar les altres dictadures. Que no es facin il·lusions els socialistes i els anarquistes partidaris de la violència com a sistema: tota dictadura troba una base doctrinal en que recolzar-se. Quan es fa en nom del poble es diu justícia social: Quan la fan Hitler o Mussolini es justifica amb l'Imperi, l'Estat fort. Quan la dictadura teocràtica, amb la Santa Inquisició, us porta a la foguera, és per a salvar la vostra ànima i donar-vos la felicitat a l'altre món.

No, cap dictadura, ni vermella, ni negra, ni de cap color. Govern per la voluntat dels més. L'Esquerra tindrà sempre com a enemics seus els que es vulguin imposar pel terror i la violència, perquè aleshores la vida dels pobles oscil·la i es mor entre una i altra, en una cursa fatídica.

Compte, doncs, poble! amb els que criden més fort o fan el pinyol més alt. La història es cansa de donar-nos el mateix exemple: que sempre, tots els tirans, han sortit dels que feien de demagocs, dels que s'ho volien menjar tot. Ací teniu a Lerroux el de «El alma en los labios», el de cremeu, saquejeu, violeu, i ja es veu com ha acabat. Ací teniu a Mussolini, el socialista extremista en temps de la guerra. Ací teniu a Doriot, el vell comunista dels més virolats i avui instrument dels Creus de Foc. Ací teniu a Millerand, el socialista de barricades que més tard acabà covant propòsits de cop d'Estat antidemocràtic. Ací teniu al coronel Batista, idol de les esquerres cubanes i avui dictador del seu país. Ací teniu a Papini, a Pilsudsky, Laval... La llista, només en la història dels nostres dies, és llarga.

Nosaltres proclamem la nostra fé democràtica. Sabem els defectes del sistema, però són menors que qualsevol altre. Permet que es manifestin el major nombre d'homes aptes i estableix un saludable i constant control dels actes dels homes elevats al poder, per part de l'opinió, que els pot revocar sense trasbals en qualsevol moment. Un afer Panamà, un afer Dreifus, un Straperlo, poden donar-se en una democràcia, però en tal cas, són liquidats inexorablement i el sistema encara surt fortificat. Però en una dictadura, del color que sigui, oriental o occidental, on no hi ha possibilitat de crítica, on no existeix més premsa que la dels que manen, on hi ha una única veritat, que és la del Govern, on al Parlament no poden anar-hi més que els representants del partit únicament autoritzat, la corrupció i la immoralitat s'ho mengen tot.

Volem, sí, el gran canvi, però per camins democràtics i liberals. Això hem predicat tota la vida i no anirem ara a abandonar una posició que ens és cara i que estimem l'única salvadora en les hores denses que vivim.

La facció es baralla i es debilita. Cal que nosaltres ens unim i ens enfortim.